

วาระที่ 4.4

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

(ประจำปี 2565)

รายงานเมื่อ
16 มีนาคม 2566

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ในเรือนจำ/ทัณฑสถานนาร่อง 4 แห่ง ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ขยายการดำเนินงานเรื่องการจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานรวม 102 แห่ง จากเรือนจำทั้งหมดทั่วประเทศ 142 แห่ง (คิดเป็น 71%)

1. การจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ จัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานในหลายรูปแบบตามความสนใจและศักยภาพผู้เรียน

หลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ (หลักสูตรระยะสั้น-ระยะยาว) และ หลักสูตรอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.-ปวส.)

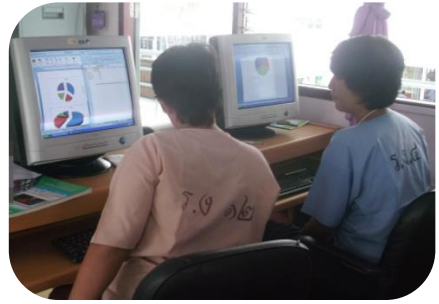
ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต และ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต

ปีการศึกษา 2548-2565 มีผู้ต้องขังจบปริญญาตรี 66 คน (11 แห่ง)

ปีการศึกษา 2565 ไม่มีผู้ต้องขังที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต

- ปีการศึกษา 2565 มีผู้ต้องขังที่ลงทะเบียนสมัครเรียนใหม่หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตแขนงวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ จำนวน 13 คน (ชาย 11 คน หญิง 2 คน) จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 7 แห่ง

ปี 2550 - 2565 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 59,703 คน

- วิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 28,461 คน (นับซ้ำ)
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 31,242 คน (นับซ้ำ)

ปี 2565 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 4,027 คน (นับซ้ำ)

- วิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 2,018 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 2,009 คน

รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านไอทีของผู้ต้องขัง

รายได้จากการรับจ้างฯ ตั้งแต่ปี 2560- 2565 เป็นเงิน 74,063,419 บาท
รายได้จาก e-commerce ตั้งแต่ปี 2563-2565 เป็นเงิน 13,708,769 บาท

รายได้ปี 2565 เป็นเงิน 16,924,320 บาท

- รายได้จากการรับจ้างฯ เป็นเงิน 14,145,588 บาท
- รายได้จาก e-commerce เป็นเงิน 2,778,832 บาท

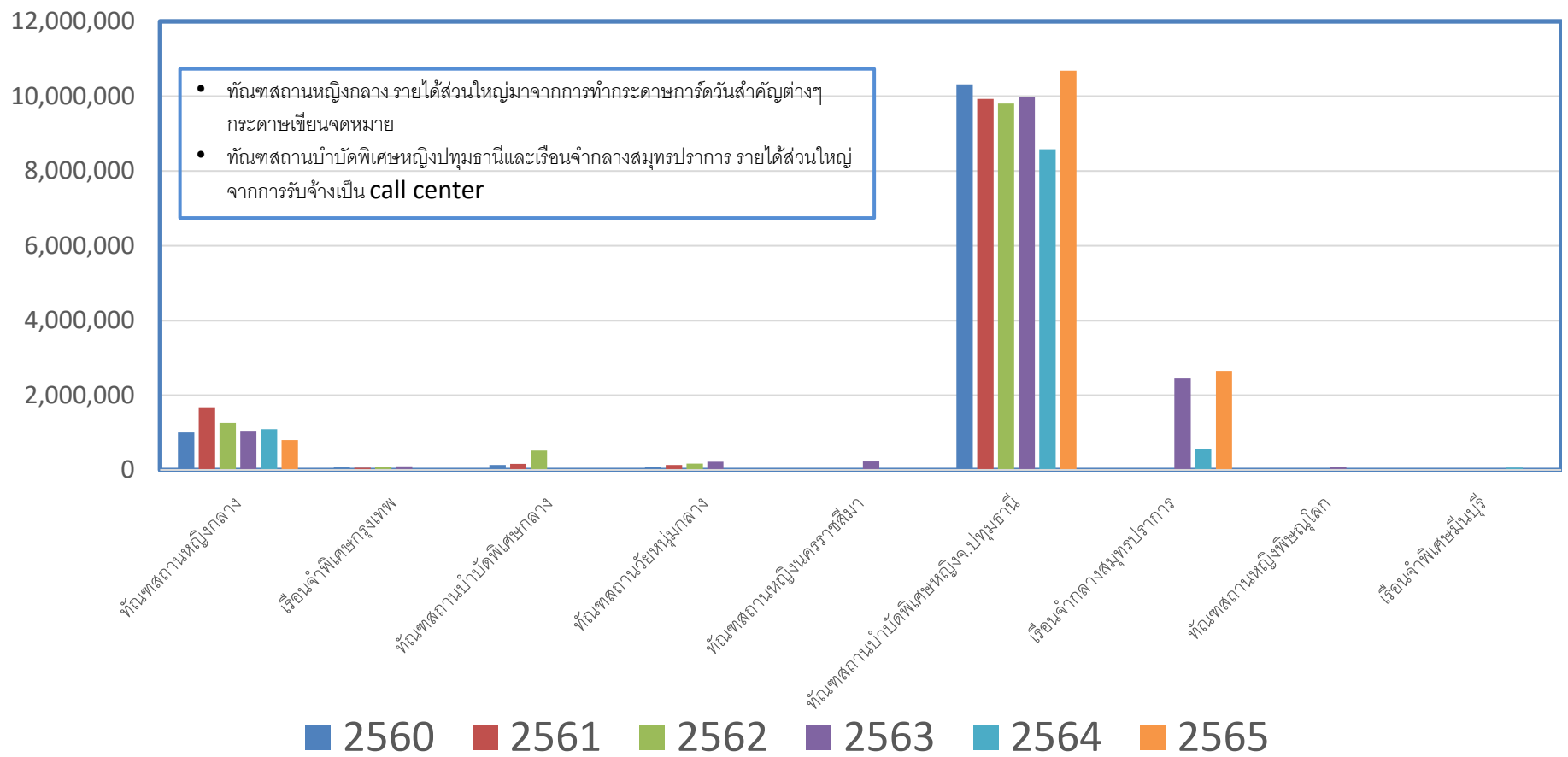
การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 16 มีนาคม 2566

2. รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ต้องขัง

- รายได้ปี 2560 – 2565 รวมเป็นเงิน 74,063,419 บาท
- รายได้ปี 2565 เป็นเงิน 14,145,588 บาท

(ที่มา : <http://br.correct.go.th> (สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์) ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2566)

รายได้จากการใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ต้องขังระหว่างปี 2560-2565

• ทัณฑสถานหญิงกลาง รายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำกระดาดหารัดวันสำคัญต่างๆ กระดาดเขียนจดหมาย

• ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงปทุมธานีและเรือนจำกลางสมุทรปราการ รายได้ส่วนใหญ่จากการรับจ้างเป็น call center

ตัวอย่างรายได้ในปี 2565 ที่เกิดจากการรับจ้างทำงานหลังจากได้รับความรู้จากโครงการในพระราชดำริฯ

- เรือนจำกลางสมุทรปราการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเนื่องจากมีการต่อสัญญาการจ้างผู้ต้องขังเป็น call center ใหม่ในปีงบประมาณ 2565
- ทัณฑสถานหญิงกลางมีรายได้จากการจัดทำหนังสือเสียงเดซี ให้แก่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย (เป็นเงิน 49,011บาท) และรายได้จากการทำการ์ตูนอนิเมชั่น สมุดไดอารี่ การ์ดกระดาดเขียนจดหมาย (เป็นเงิน 799,108 บาท รายได้ลดลงเนื่องจากหมดสัญญาการจ้างงานจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
- เรือนจำพิเศษมีนบุรี มีรายได้ลดลงเนื่องจากผู้ต้องขังใช้การ์ดหรือจดหมายในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ แล้วส่งให้ผู้คุมส่ง e-mail ไปถึงญาติ ทำให้การจัดทำกระดาดเขียนจดหมายการลดน้อยลง
- ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงปทุมธานี มีรายได้จากการรับจ้างถอดความเสียงพูด เป็นเงิน 1,320,000 บาท และรายได้จาก Call Center เป็นเงิน 9,360,000 บาท ปี 2565 มีผู้ต้องขังปฏิบัติงาน call center จำนวน 94 คน รายได้จาก call center เฉลี่ยเดือนละ 780,000 บาท)

3. การพัฒนาทักษะความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง

3.1 การพัฒนาผู้ต้องขังให้มีทักษะในการลดความเสี่ยง (ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง จ.ปทุมธานี)

ตั้งแต่ปี 2562 เนคเทค ร่วมกับ มูลนิธิฯ และทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงจัดทำ “โครงการฝึกลดความเสี่ยงพูด เพื่อพัฒนาทักษะด้านการลดความเสี่ยงพูดแก่ผู้ต้องขัง” เพื่อเตรียมบุคลากรรองรับงานลดความเสี่ยงรายการโทรทัศน์ที่จะต้องมีคำบรรยายแทนเสียงแบบเปิด/ปิดได้ (ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ณ 5 กุมภาพันธ์ 2559)

ผลดำเนินงานปี 2565: จัดทำคำบรรยายแทนเสียงประกอบวิดีโอการสอน DLTV ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในระดับประถมศึกษาที่ 4-6 ในรายวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาการคำนวณ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สุขศึกษา พลศึกษา และ ศิลปะ **จำนวน 900 คาบ 750 ชั่วโมง**

ปี พ.ศ.	จำนวนชั่วโมงที่ผู้ต้องขังรับจ้างงาน	รายได้ (บาท)
2563	360 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 500 บาท) มรภ.สกลนคร	180,000
2564	720 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 500 บาท) มรภ.สกลนคร	360,000
2565	720 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท) DLTV	720,000
รวม		1,260,000

หมายเหตุ ปี 2565 มีการเพิ่มขอบเขตงานการส่งมอบงาน (กำกับเวลา ตามแนวทางจัดทำล่ามภาษามือ) ทำให้อัตราค่าตอบแทนเพิ่มเป็น 1,000 บาทต่อชั่วโมงบรรยาย โดยผลงานวิดีโอที่จัดทำขึ้นในปี 2565 **จำนวน 750 ชั่วโมง** เป็นส่วนหนึ่งของสื่อดิจิทัลที่เข้าถึงโดยสะดวกถ้วนหน้า บนแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ที่เข้าถึงโดยสะดวกถ้วนหน้าสำหรับนักเรียนพิการทุกประเภท ที่สวทช. พัฒนาขึ้น สำหรับนำไปใช้งานในโรงเรียนการศึกษาพิเศษของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนเรียนร่วมทั่วประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถเข้าไปใช้งานได้ที่ <https://dmr.a3.in.th/>

แผนดำเนินงานปี 2566 :

- สวทช. ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ที่เข้าถึงโดยสะดวกถ้วนหน้าสำหรับนักเรียนพิการทุกประเภท ระยะที่ 2 ภายใต้แผนแผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล และ สวทช. มีแผนจะจ้างทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง เพื่อจัดทำคำบรรยายแทนเสียงสำหรับวิดีโอประกอบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน 800 ชั่วโมงต่อไป

3.2 โครงการพัฒนาความสามารถด้านการใช้ไอซีทีสร้างรายได้ผ่านการทำธุรกิจออนไลน์

กิจกรรมที่ 1: การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังในหลักสูตรเกี่ยวกับธุรกิจออนไลน์ (24 แห่ง)

ปี 2565 มูลนิธิ ร่วมกับกรมราชทัณฑ์ มสธ. และ สพทอ. นำหลักสูตร 2 หลักสูตร ได้แก่
1 "การสร้างธุรกิจในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล" ของ มสธ. และ
2 "อีคอมเมิร์ซ" ของ สพทอ. จัดการศึกษาแบบออนไลน์ให้แก่ผู้ต้องขังจำนวน 1,085 คน

- ณ มกราคม 2566 มีผู้ต้องขังเข้าเรียนและผ่านเกณฑ์ทั้ง 2 หลักสูตร และได้รับประกาศนียบัตรจาก มสธ. ครบ 1,085 คน (100%) แล้ว (หลักสูตรของ สพทอ. ไม่มีประกาศนียบัตร)

กิจกรรมที่ 2 : กิจกรรมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการด้านอีคอมเมิร์ซผ่านการใช้งานแอป แม่ขนุน ให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถาน
จัดอบรมในวันที่ 26-28 พฤศจิกายน 2565 ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เข้าอบรมให้สามารถจำหน่ายสินค้าออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยแอปพลิเคชัน "แม่ขนุน" ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการขายออนไลน์ด้วยกลยุทธ์และเครื่องมือทางการตลาดยุคใหม่, มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพทางการแข่งขัน ผ่านดีไซน์คลินิก เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และหลังจบการอบรมที่วิทยากรและผู้ช่วยวิทยากรจะช่วยในการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อการขายออนไลน์ พร้อมทำต้นแบบจำนวน 1 ชุด/ร้านค้า โดยผู้เข้าร่วมประกอบด้วย ผู้ประสานงานจากเรือนจำ/ทัณฑสถานเข้าร่วมอบรมจำนวน 19 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 6 แห่ง

ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงชลบุรี

ทัณฑสถานหญิงธนบุรี

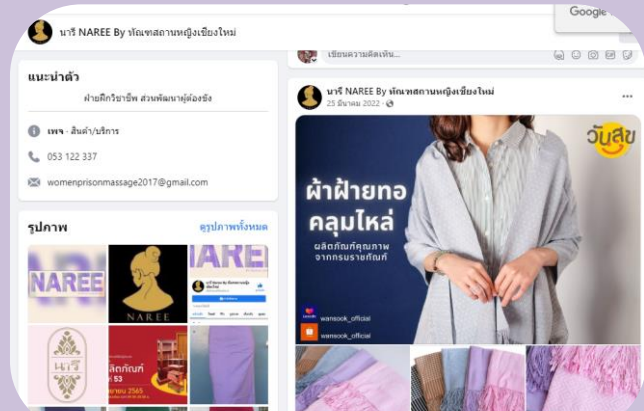

เรือนจำกลางกำแพงเพชร

3.2 โครงการพัฒนาความสามารถด้านการใช้ไอซีทีสร้างรายได้ผ่านการทำธุรกิจออนไลน์

กิจกรรมที่ 3 ผู้ต้องขังฝึกทักษะการทำธุรกิจออนไลน์ ผ่านการปฏิบัติการจริง (17 แห่ง)

- มูลนิธิ ร่วมกับ สพธอ. และ มสธ. **พัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจออนไลน์ให้แก่ผู้ต้องขัง** อาทิ การออกแบบหน้าร้าน การเขียนเรื่องเล่าผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การถ่ายภาพสินค้า ผ่านการปฏิบัติจริง โดยให้ผู้ต้องขังเป็นผู้ช่วยของเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานที่รับผิดชอบการจำหน่ายสินค้าในช่องทางออนไลน์
- ผลดำเนินงานปี 2565
 - (1) มี**เพจกลางของกรมราชทัณฑ์** 1 เพจ ชื่อร้าน "ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์" เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าของเรือนจำ/ทัณฑสถาน
 - (2) มี**เพจของเรือนจำ/ทัณฑสถาน** 17 แห่ง มีเพจร้านค้าออนไลน์ของตนเอง และมียอดจำหน่ายสินค้าออนไลน์ 17 แห่ง
 - (3) **ยอดจำหน่ายสินค้า**ในช่องทางออนไลน์ 3 ปี รวม 13,708,769 บาท
 (ปี 2563 : 8,400,202 บาท(รายได้สูงเนื่องจากเรือนจำ/ทัณฑสถานผลิตหน้ากากผ้าจำหน่ายช่วงโรค Covid19), ปี 2564 : 2,529,762 บาท, ปี 2565 : 2,778,732 บาท)
 - เรือนจำ/ทัณฑสถานบางแห่งมียอดจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์เพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากมีสินค้าในสต็อก ที่เป็นสินค้าประเภทเฟอร์นิเจอร์ไม้ งานปั้นผง ไม้สักทอง ได้นำสินค้ามาจำหน่ายในช่องทางออนไลน์ จึงทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นมาก
 - (4) มี**ผู้ต้องขังชั้นดีมาปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วย**จำหน่ายสินค้าออนไลน์ จำนวน 29 คน (ชาย 3 คน, หญิง 26 คน) จาก 8 แห่ง โดยผู้ต้องขังทำหน้าที่ ถ่ายภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ จัดทำบัญชีร้านค้า ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และมีผู้ต้องขังจากเรือนจำกลางกำแพงเพชรได้ทำหน้าที่ช่วยไลฟ์ขายสินค้าให้แก่เรือนจำกลางกำแพงเพชร

ร้านค้าออนไลน์ของทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่

ผู้ต้องขังไลฟ์ขายสินค้าให้แก่เรือนจำกลางกำแพงเพชร

กิจกรรมที่ 4 การเผยแพร่บทเรียนภาษาบาลีแบบออฟไลน์ (External Harddisk) ให้กับเรือนจำ/ทัณฑสถาน

- สนับสนุน External Harddisk บทเรียนภาษาบาลีในรูปแบบ Video on Demand ให้กับเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 35 แห่ง โดยสามารถปรับปรุง (update) บทเรียนฯ บน External Harddisk ได้อย่างอัตโนมัติ (Auto Sync) เมื่อเชื่อมต่อระบบออนไลน์
- จัดทำเอกสารแนะนำการใช้งานบทเรียนภาษาบาลี ผ่าน External Harddisk แบบ off-line โดยเนคเทค สวทช. ได้พัฒนาฟังก์ชันการใช้งานเพื่อใช้งานร่วมกับ Program KODI เพื่อใช้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน
- จัดอบรมออนไลน์เรื่อง “แนะนำการใช้งานบทเรียนภาษาบาลี ผ่าน External Harddisk โดยใช้ระบบการเรียนรู้ด้วยการศึกษาทางไกลในรูปแบบ Video on Demand” วันที่ 5 กรกฎาคม 2565 ผู้เข้าอบรมเป็นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาภาษาบาลีในเรือนจำ 35 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 35 แห่ง
- เรือนจำ/ทัณฑสถาน ส่วนใหญ่ได้รับ External Harddisk ในช่วงปลายปีงบประมาณ 2565 จึงวางแผนจะจัดกิจกรรมในปี 2566 ปัจจุบันมีบางแห่งที่ได้เริ่มนำไปใช้ให้ผู้ต้องขังได้เรียนแล้ว เช่น ทัณฑสถานหญิงกลาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพ

4. ผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที

- ปี 2565 มีผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วไปประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที จำนวน 203 คน (แจ้งอย่างไม่เป็นทางการจาก 42 เรือนจำ/ทัณฑสถาน) ลักษณะงานที่ทำ ได้แก่ งานสำนักงาน, call center, ติดต่อลูกค้าผ่านระบบออนไลน์และโซเชียลมีเดีย, ตัดต่อวิดีโอ, ถ่ายภาพนิ่ง

สรุป

- ปี 2565 มูลนิธิฯ ร่วมกับกรมราชทัณฑ์ มสธ. และ สพธอ. นำหลักสูตร 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรที่ 1 “การสร้างธุรกิจในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล” ของ มสธ. และ หลักสูตรที่ 2 “อีคอมเมิร์ซ” ของ สพธอ. ไปจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีผู้ต้องขังจำนวน 1,085 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 24 แห่ง เข้าร่วมอบรม และผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้ง 1,085 คน ได้รับประกาศนียบัตรจาก มสธ. ครบ (100%) แล้ว
- กิจกรรมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการด้านอีคอมเมิร์ซผ่านการใช้งานแอป “แม่ขนุน” ให้แก่เรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 6 แห่ง จัดอบรมในวันที่ 26 - 28 พฤศจิกายน 2565 ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เข้าอบรมให้สามารถจำหน่ายสินค้าออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยแอปพลิเคชัน “แม่ขนุน” ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการขายออนไลน์ด้วยกลยุทธ์และเครื่องมือทางการตลาดยุคใหม่, สามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพทางการแข่งขัน ผ่านดีไซน์คลินิก เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และหลังจบการอบรมที่มหาวิทยาลัยและผู้ช่วยวิทยากรช่วยในการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อการขายออนไลน์ พร้อมทำต้นแบบจำนวน 1 ชุด/ร้านค้า ภายหลังจากอบรม เรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถนำต้นแบบบรรจุภัณฑ์ไปปรับใช้เพื่อส่งเสริมการขายและเพิ่มยอดขาย
- ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ผ่านระบบออนไลน์ ของปี 2565 เป็นเงินจำนวน **2,778,732 บาท**
- สนับสนุน External Harddisk บทเรียนภาษาบาลีให้กับโรงเรียนและเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 35 แห่ง เพื่อใช้ในการเรียนภาษาบาลีแบบออฟไลน์ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน
- เรือนจำ/ทัณฑสถานที่ได้รับ External Harddisk ทำการวางแผนเพื่อจัดการเรียนการสอนภาษาบาลีให้แก่ผู้ต้องขังในปี 2566
- ทัณฑสถานหญิงกลาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพ ได้นำ External Harddisk ไปจัดการเรียนการสอนภาษาบาลีเมื่อเดือน มกราคม 2566

จบ

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา: ผลการดำเนินงานปี 2565 และแผนดำเนินงานปี 2566
โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

4.2 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อคนพิการ

4.2.1 รายงานกรณีศึกษา

4.2.2 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการ

4.3 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเด็กป่วยในโรงพยาบาล

4.4 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ด้อยชั้น

4.5 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน